

România este patria noastră şi a tuturor românilor.

E România celor de demult şi-a celor de mai apoi

E patria celor dispăruţi şi a celor ce va să vie.

Barbu Ştefănescu Delavrancea

Trădătorii lui Cuza

Alexandru Ioan Cuza a intrat în istoria României ca domnitorul care a pus bazele statului român modern – însă stilul său autoritar a dus la neînțelegeri aprige cu clasa politică românească. După şapte ani de domnie, Alexandru Ioan Cuza a căzut victima "Monstruoasei Coaliţii" a liberalilor şi conservatorilor. Mai mulţi militari care îi juraseră credinţă domnitorului şi-au călcat cuvântul şi au participat la acţiunea de detronare. Însă mai înainte de această ultimă trădare, Alexandru Ioan Cuza fusese trădat în repetate rânduri de omul său de încredere, Dimitrie A. Sturdza – care avea să ajungă prim-ministru.

Alexandru Ioan Cuza îndeplinea condiţiile de a fi domn al Ţării Româneşti.

Articolul 13 din Convenţiune, spre ştiinţa tuturor celor ce nu ştiu, Cezar Boliac preciza:

„Articolul 13 din Convenţie prescrie hotărât şi fără echivocitate că domnul României,

1. Trebuie să fie român

2. Trebuie să fie născut muntean sau moldovean

3. Trebuie să fie din părinţi români, născuţi moldoveni sau munteni

4. Trebuie să fie de 35 ani împliniţi

5. Trebuie să aibă venit în pământ de 3000 de galbeni pe an

6. Trebuie să fi servit în funcţiuni înalte ale ţării timp de 10 ani sau să fi făcut parte din vreo adunare."

Trădarea coloneilor

Consideraţii potrivite şi pentru lovitura de palat din 11/23 februarie 1866, prin care domnitorul Al.I. Cuza a fost obligat să abdice, deschizându-se calea aducerii pe tronul ţării a unui domn străin, în persoana lui Carol de Hohenzollern – Sigmaringen. Lucru mai puţin obişnuit şi cunoscut, unul dintre principalii participanţi la conspiraţie, colonelul N. Haralambie a trădat nu pentru foloase materiale sau de altă natură, ci pentru a obţine graţiile unei frumoase femei, aparţinătoare unei familii liberale, misterioasa doamnă C.

O samă de naturi criminale

La 14 ani de la producerea evenimentului, gazetarul Mihai Eminescu, în spiritu-i caracteristic, scria în presa vremii că respectiva conspiraţie „n-ar fi izbutit nicicând dacă o seamă de naturi criminale, care spre ruşinea ţării şi a oştirii, făceau parte din puterea armată, n-ar fi ridicat cu laşitate mâna lor nelegiuită contra Domnului ţării". A fost vorba, printre alţii, de maiorul Dimitrie Leca, şeful gărzii palatului domnesc şi de colonelul Nicolae Haralambie, comandantul artileriei. Lista întocmită de Nicolae Iorga mai cuprindea pe coloneii: D.Creţulescu, Berindei, I.Călinescu, Gheorghiu, căpitanii: Mălinescu, Lipoianu, Handoca, Costiescu, Candiano-Popescu, Constantin Pilat. Fiecare dintre aceştia fuseseră atraşi de gruparea liberală condusă de Ion C. Brătianu şi C.A. Rosetti, formată în jurul „Societăţii Progresului" şi au primit, pentru ajutorul dat loviturii de palat răsplată pe măsură.

Ion. C. Bratianu

Într-adevăr, pentru continuarea programului stabilit prin Convenţia de la Paris din 1858 de marile puteri şi speculând nemulţumirile tot mai mari, generate de guvernarea „camarilei domneşti", în iunie 1865, 8 importanţi lideri politici (Gr. Brâncoveanu, I.C. Brătianu, C. Brăiloiu, D. Ghica, I. Ghica, C.A. Rosetti, Gh. Ştirbey, A. Panu) semnează actul secret de constituire a ceea ce avea să se denumească de unii „monstruoasa coaliţie". În esenţă semnatarii se legau, sub cuvânt de onoare, să aducă, în caz de vacanţă a tronului, un principe străin dintr-una din familiile domnitoare din Occident, aşa cum se stabilise iniţial, prin alegerile din 1857, decizia Divanurilor ad-hoc din 1858 şi Adunarea de la Iaşi din 5 ianuarie 1859.

Evenimentele sunt îndeobşte cunoscute: la 11 februarie 1866, ora 4^{00} dimineaţa, după o noapte nedormită, pierdută la jocul de cărţi şi de dragoste cu Maria Obrenovici, Cuza este trezit din somn de ofiţerul de gardă, urmat de 3 căpitani şi câţiva civili fiind obligat să semneze actul de abdicare: „Noi, Alexandru Ioan Cuza, conform dorinţei naţiunii întregi şi a angajamentului ce am luat la suirea mea pe tron, depun astăzi, 11/23 februarie 1866, cârma Guvernului în mâinile unei Locotenenţe Domneşti şi a unui Minister ales de popor".

C.A. Rosetti

Ce n-au putut politicienii, a făcut femeia

La 1866, la numai 31 de ani colonelul Nicolae Haralambie era comandantul regimentului de artilerie al garnizoanei Bucureşti. Fusese avansat în grad şi numit în funcţie de Domnitorul Al.I. Cuza, care manifesta mare simpatie pentru el, ca un om provenit dintr-o familie de oameni simpli, considerat a fi de caracter şi care a promovat în carieră prin merite personale şi capacitate profesională. Cu o săptămână înainte de noaptea fatidică de 11 februarie, Cuza văzându-l pe Haralambie că e trist, abătut l-a întrebat care este motivul; i-a răspunsul polcovnicului că lipsa banilor, care îl face să nu-şi poată nici scoate hainele cele noi de la croitor, galant, Domnitorul bătându-l pe umăr şi râzând ia oferit banii necesari. Este astfel lesne de înţeles de ce atunci când conjuraţii i-au propus să intre în complot, Haralambie a respins cu energie propunerea, conştiinţa datoriei ostăşeşti şi a recunoştinţei umane împiedicându-l de la orice compromis. Dar implicarea comandantului artileriei în răsturnarea lui Cuza era absolut necesară, lăsarea lui la o parte şi posibila ripostă a militarilor săi putând zădărnici acţiunea. Faţă de această situaţie, aparent fără ieşire, complotiştii au recurs la o altă stratagemă, bazată pe exploatarea slăbiciunilor omeneşti, invocată adesea în istorie. S-a aflat că N. Haralambie avea o puternică pasiune pentru o doamnă din aristocraţia bucureşteană, aparţinătoare însă a unei familii de orientare politică liberală. C. Bacalcaşa o numeşte enigmatic doamna C. Ea fu însărcinată ca, apelând la farmecele şi abuzând de pasiunea amoroasă a colonelului să-l determine pe acesta să iasă din pasivitate şi să treacă de partea „monstruoasei coaliţii". Aşa că, ceea ce nu au putut face oamenii politici, a făcut misterioasa C. şi astfel comandantul artileriei a intrat în conspiraţie. Aşadar, dragostea a învins orice conştiinţă a datoriei şi recunoştinţei! Şi aceasta în condiţiile în care Domnitorul continua să creadă în loialitatea şi recunoştinţa comandantului său!

Colonelul Nicolae Haralambie

Într-adevăr, în ajunul loviturii de stat, o scrisoare anonimă sau o anumită persoană – unii au pretins că a fost vorba de N.T. Orăşanu, redactorul ziarului „Ghimpele" ar fi anunţat pe Cuza-Vodă cum că N. Haralambie a intrat în conspiraţie şi va trăda. Acesta ar fi primit cu dispreţ denunţul şi ar fi răspuns: „Colonelul N. Haralambie trădător?…asta nu se poate!" Cu aşa încredere în oamenii săi Al.I. Cuza s-a limitat ca pentru noaptea de 10/11 februarie să ceară chiar trădătorilor să " se îndoiască " santinelele la toate posturile.

Mărturia Elenei Doamna

Într-un interviu publicat cu câteva luni înainte de deces, survenit la 2 aprilie 1909, Doamna Elena Cuza descria un alt moment semnificativ al acestei trădări: „Era în seara de 10 februarie pe la orele 7, când treceam la masă împreună cu Cuza. Vedem un băiat de prăvălie care, nu ştim prin ce minune, pătrunsese în palat, că se apropie de noi şi spune că la noapte mii de oameni au să năvălească cu armele în palat. Cuza reţinu băiatul şi trimise între alţii şi după colonelul Haralambie, la care bărbatul meu ţinea foarte mult şi care avea comanda trupelor din garnizoana Capitalei.

Elena Cuza

Stăteam în sala de mâncare când a venit Haralambie.

– Auzi, măi Haralambie, ce se vorbeşte, îi spune Vodă cu aer de plictiseală. Se pregăteşte pentru la noapte revoluţie mare şi tu nu ştii nimic.

– Nu ştiu, Măria Ta, răspunse flegmatic Haralambie.

– Ba încă au să năvălească în palat în timpul nopţii, adăugai eu, sculându-mă de la masă.

– Nu crede, mărită doamnă, zise el. Poporul Capitalei are admiraţie pentru Măria Voastră, iar Domnitorul poate conta pe armata sa, legată prin jurământ. Şi, apoi, ca să ajungă cineva la Măriile Voastre, doar va trebui să treacă mai întâi peste corpul meu.

Trecurăm din sala de mâncare în biroul de lucru. Cuza rugă atunci pe Haralambie ca, pentru orice eventualitate, să îndoiască garda în acea noapte la Palat".

După această discuție, ieșind de la Palat, Haralambie a fugit la unul dintre șefii conspirației, cerându-i să se procedeze de urgență și chiar în acea noapte, întrucât Cuza devenise suspicios și putea să le de-a peste cap planurile.

Teza trădării acestuia din motive sentimentale este confirmată și de fosta primă-Doamnă a țării: „Mulți din conjurați au regretat mai apoi fapta lor. Și colonelul Haralambie a fost unul din aceia care s-au căit foarte mult, căci în actul său a fost convins de o femeie pentru care el avea o mare pasiune”, arăta ea în interviul mai sus-citat.

Așa se făcea că în noaptea fatidică tunurile colonelului Haralambie, orbit de patimi pentru femeia iubită, având roțile înfășurate în paie, treceau fără zgomot pe Podul Mogoșoaia (Calea Victorii) și împresurau Palatul princiar, pregătite ca, la nevoie, să tragă.

Prețurile trădării

Imediat după abdicarea forțată a lui Cuza, colonelul a fost numit, alături de generalul N. Golescu și Lascăr Catargiu în Locotenența Domnească, organism menit să exercite interimar funcția de șef al statului până la 30 aprilie 1866, când a fost ales drept nou domnitor Carol de Hohenzollern-Sigmaringen. Refuzând revenirea asupra actului de abdicare și solicitând numai să i se permită părăsirea țării spre a găsi „ospitalitatea unei străinătăți oarecare”, Domnitorul Unirii avea să-i trimită colonelului N. Haralambie o scrisoare în care scria, printre altele: „Dta știi că pricipiul proclamat de Corpurile Statului a fost și rămâne scopul meu; căci, după a lor părere, numai un prinț străin poate asigura viitorul României; cred inutil să adaug că, dacă, în calitate de Domnitor al României, am lucrat totdeauna pentru realizarea acestei dorinți, tot așa, ca prinț român, nu voi lipsi un moment să fac, în acest sens, tot ce va atârna de mine…Trăiască România!”.

După ce principele Carol de Hohenzollern-Sigmaringen a intrat în țară și a preluat tronul principatului, la 10 mai 1866, tot lui i s-a făcut cinstea să citească în Adunarea Deputaților jurământul noului Domnitor: „Jur a fi credincios legilor țării, a păzi religiunea României, precum și integritatea ei și a domniei ca Domn Constituțional”.

… Câteva zile după eveniment, 103 ofițeri, în frunte cu generalii Em. Florescu și Manu, au adresat noului domnitor o cerere de protest contra acelora care pătaseră onoarea armatei prin încălcarea jurământului de credință. Se cerea principelui să se facă cercetări și să se afle cine sunt aceia care s-au făcut vinovați de trădarea din noaptea de la 10-11 februarie 1866. Lucru pe care, evident, Carol nu l-a făcut niciodată.

Haralambie a devenit apoi ministru de război (6 august 1866 – 8 februarie 1867), după care, poate și în urma remușcărilor a demisionat din armată. Rechemat în activitate cu ocazia războiului de independență (1877 – 1878), este avansat la gradul de general de brigadă și se distinge în calitate de comandant al corpului de vest la atacul Smârdanului. După această nouă împlinire se retrage definitiv în viața privată, poate sub povara aceluiași sentiment de vinovăție.

Dacă răsplata politică a fost generoasă, se pare că în plan amoros a rămas efemeră. După ce l-a ademenit în conspirație, misterioasa doamnă C., l-a părăsit pentru totdeauna.

… Generalul Haralambie a murit în aprilie 1908 și la înmormântarea sa din cimitirul Bellu au vorbit: generalul Coandă, din partea armatei, Dimitrie A. Sturza, din partea guvernului și Costescu Comăneanu, vicepreședinte al Senatului. În discurile rostite cu acest prilej funebru, faptele de om politic și distins militar au rămas în penumbră; cum ne precizează C. Bacalbașa, cu această ocazie „a fost apărat de acuzația ce i s-a adus cum că și-a călcat jurământul militar și a contribuit la detronarea lui Cuza”, din pasiune pentru o frumoasă liberală.

Dimitrie A. Sturdza

Trădările omului său de încredere, Dimitrie A. Sturdza

Prima trădare.

În 1909, soția domnitorului, Elena Cuza, împlinea 83 de ani. Cum se împlinea jumătate de secol de la Unirea Principatelor, soția domnitorului a fost vizitată de Vespasian Pella, care a consemnat amintirile doamnei referitoare la trădătorul Dimitrie A. Sturdza: “Măria Sa Cuza avea de secretar al său pe Mitita Sturdza, văr primar cu mine, caci mama mea era soră bună cu tatăl lui Sturdza.

Prin 1863, Cuza, rugat de mine, permite revoluționarilor poloni să treacă prin țara arme și muniții pentru o mare revoluție ce o preparau polonii. Mitita Sturdza afla acest secret și găsește cu cale să-l divulge după cum mai făcuse și alte acte de asemenea măsură. Și atunci soțul meu, într-un moment de mare indignare l-a luat de gulerul hainei și l-a azvârlit pe scările palatului… De atunci a încetat de a mai fi secretarul Domnitorului… dar tot de atunci s-a născut și acea ură neîmpăcată pe care i-a purtat-o lui Cuza vodă și după moarte. De aceea, la detronare, vărul meu Mitita Sturdza a avut rolul sau în conspirațiune și din tot ce l-a preocupat mai mult au fost corespondența și actele Domnitorului Cuza, pe care în noaptea detronării s-a grăbit să i le sustragă.

Desigur că în cutiile biroului lui Sturdza pe care s-a telegrafiat acum de la Paris ca să i le sigileze, se vor fi găsind și o parte din actele bărbatului meu”.

A doua trădare

Subiectul detronării lui Alexandru Ioan Cuza a rămas unul fierbinte până în secolul al XX-lea – în mare parte și datorită faptului că trădătorul D.A. Sturdza era încă activ în viața politică a României. Astfel, în anul 1903 ziarul bucureștean “Țara” publica un articol sub titlul “Trădarea lui Sturdza față de Cuza”, din care redăm principalele pasaje în rândurile următoare. “Împăratul Napoleon al III-lea avea o simpatie deosebită pentru Cuza, de când cu lagărul de la Furceni (Prahova) și gândindu-se cum ar putea să-l mărească în fața românilor îi trimite o scrisoare printr-un curier special, în care îi scrie: «Strânge oricâtă armată ai și concentreaz-o în câteva puncte pe malul Dunării, apoi proclamă independența țării, căci eu voi sili pe Turcia să primească pe aceasta ca fapt împlinit». Bucuros de o asemenea veste, Domnitorul a avut funesta ideea de a o comunica și secretarului său particular de atunci, nimeni altul decât Dimitrie A. Sturdza. Acesta, în înțelegere cu Ion Ghica, fostul Bey de Samos, s-a grăbit să înștiințeze consulii englez, austriac și prusian de uluitoarea tentativă napoleoniana. Pe dată a fost alarmată presa occidentală, spre penibila impresie a împăratului Franței. Drept urmare telegrama laconica a lui Napoleon al III-lea către Cuza vodă: **«O țara care are asemenea trădători nu merita independența»**. Telegrama era însoțită de extrase din presa engleza ce publicase textul scrisorii lui Napoleon către Cuza. Indignarea lui Cuza vodă n-a mai avut margini, a așteptat cu nerăbdare sosirea necredinciosului secretar particular de la palat și întâmpinându-l în capătul de sus al scărilor din interiorul edificiului domnesc ieșean din strada Lăpușneanu i-a aplicat corecția meritată: «Mișelule, ceea ce publică ziarele engleze, le-au cunoscut Napoleon, eu și cu tine: cine este trădătorul între noi?» și fără să mai aștepte un răspuns îl pălmui pe Dimitrie A. Sturdza, dându-i un picior în spate care îl făcu să se rostogolească pe scara palatului. După ce furia îi trecu, Cuza vodă își dete seama ce trebuia să facă și trimise să prindă și să aresteze pe D. A. Sturdza. Însă în zadar îl căutară prin toate părțile căci trădătorul înțelesese situația sa critică, fugise la Giurgiu și de acolo trecu Dunărea în Turcia pe care o servise în detrimentul patriei și națiunii române. „Hoțul de documente” tot ziarul “Țara” publica, tot în 1903 o altă investigație referitoare la relația Sturdza – Cuza; de data aceasta fiind vorba de documentele sustrase de către fostul secretar: “Este stabilit astăzi că domnul D. A. Sturdza e acela care a sustras documentele rămase în palat în urma abdicării domnului Cuza. Rămâne de stabilit în ce condiții D. A. Sturdza a sustras aceste documente ale fostului său protector și ce a voit să facă cu ele. După cercetări minuțioase și ajutați și de întâmplare, am reușit să dăm peste sentinela postată în cabinetul unde se aflau aceste hârtii prețioase în ziua când au fost sustrase de către Sturdza”. Martorul principal în 1903 era un soldat din garda civilă care a fost prezent la evenimente: “Păream foarte mirat de ce m-a postat să păzesc acea încăpere, când căpitanul meu văzându-mi nedumerirea îmi zise: «Te-am postat aici, fiindcă acest loc cere un păzitor deștept. Să nu lași pe nimeni să se apropie de acest dulap și această casă de fier și dacă o voii cineva să se apropie, să tragi într-însul dacă nu va voi să se retragă la somațiile dumitale». Abia postat acolo văzui trecând pe generalul Haralambie și apoi pe Golescu. Locotenenții Domnești, care veneau să vadă dacă mobilele ce mi s-au încredințat spre pază erau în bună stare. (…) După o jumătate de ora a venit și Dimitrie Sturdza care încerca să se apropie de dulapul de nuc. Eu însă l-am somat să se depărteze și dânsul se supuse la somația mea. Puțin mai târziu, domnul Sturdza pătrunse în acea cameră însoțit fiind de colonelul meu Serurie care mi-a dat ordin să ies de acolo și să rămân de paza la ușă, nelăsând pe nimeni să intre în acea cameră. Căpitanul meu, Niță Radovici, veni atunci spre mine întrebându-mă de ce mi-am părăsit postul? I-am explicat cele întâmplate și atunci dânsul îmi zice: «A venit întâi la mine Sturdza cerându-mi să-l las să umble în dulapul ăla, dar l-am refuzat. Atunci se vede ca domnul Sturdza s-a dus la colonelul Serurie. Treaba lor, eu mi-am făcut datoria».

Nu trecu mult și domnul Sturdza iese din acea cameră însoțit de Serurie și ținând sub braț un voluminos pachet de hârtii.

Domnul Sturdza care părea foarte radios, ajungând în dreptul scării strânse mâna lui Serurie și crezând că nu înțeleg îi zise pe franțuzește: «Îți mulțumesc, ai făcut un serviciu cauzei noastre»”. D.A. Sturdza avea să moară în 1914 – ultimii șapte ani din viață petrecându-i în ospicii. Fiul sau, colonelul Alexandru Sturdza avea să trădeze]n timpul războiului, trecând la nemți în anul 1917 cu planurile de lupta ale armatei române.

Loialitatea lui Cuza

După detronare, Alexandru Ioan Cuza avea să primească în 1868 propunerea de a se reîntoarce pe tronul României – propunere venită din partea Franței și pe care avea s-o refuze spunând că nu își dorește să se reîntoarcă în Romania cu sprijinul unei puteri străine.

La momentul detronării “Monstruoasa Coaliție” a lansat o amplă campanie de dezinformare prin presă în care susținea că domnitorul Cuza intenționează să se alieze cu Rusia. D.A. Sturdza avea să susțină mai apoi că deține acte – dintre cele furate din cabinetul lui Cuza – care probează această acuzație, însă nu a publicat niciodată aceste presupuse dovezi. În orice caz, campania de dezinformare avea să-și atingă ținta și să blocheze relația lui Cuza cu împăratul Napoleon al III-lea. Diplomația franceză avea să-și dea seama de greșeala abia doi ani mai târziu, când ducele de Grammont, ambasadorul francez, avea să poarte următorul dialog cu principele detronat Cuza, dialog reprodus în volumul editat de istoricul Stelian Neagoe:

“*Ducele:* Ei bine ne-am săturat de Carol, este destul.

Cuza: Pentru ce?

Ducele: Ei, dar este cât se poate de prusac. Și-a uitat toate angajamentele, cele luate de familia sa, de doamna Cornu. Alianța cu împăratul, miniștrii săi sunt în relații supravegheate cu Rusia. Delicatețuri de ambele părți – evident pe fond de autoapărare. Se joacă (indescifrabil), ce credeți?

Cuza: Că rușii se folosesc de acei oameni și se vor servi până când vor fi câștigat ceea ce este de câștigat și că-i vor abandona atunci când nu le vor mai fi de vreun folos. Dar acest lucru nu mi se pare la fel de grav că faptul că dumneavoastră păreți a vă teme. Încearcă să se păcălească unii pe alții.

Ducele: Da. Rapoarte alarmante. Brătianu vrea să răstoarne pe Carol și să proclame republica.

Cuza: Credeți că țara îi va urma?

Ducele: Nu ştiu ce să cred. Vă mărturisesc că sunt foarte stânjenit. Mai înainte politica din Principate se făcea la Constantinopol şi la Paris. Acum este deplasat. Se face la Viena, de când suntem în alianţă cu Austria pe problemele Orientului. Sau nu mai sunt eu la curent cu aceste chestiuni. Primesc rapoarte contradictorii de la Bucureşti, Iaşi şi v-aş fi recunoscător să vă ştiu părerea.

Cuza: Permiteţi-mi domnule duce să vorbim în termeni academici şi să vorbim despre lucruri mai agreabile. Situaţia politică din România este un subiect care nu mă atrage. Sunt jenat. Dumneavoastră sunteţi ambasador; eu sunt un principe detronat. Vedeţi domnule ambasador, vreţi cumva să mă faceţi principe al hazardului; aţi venit să-mi faceţi nişte propuneri?

Ducele: Dar principe fiţi încredinţat că noi nu am fost niciodată ostili persoanei dumneavoastră, noi am fost dezolaţi şi nu am fi uimiţi deloc dacă v-aţi relua locul. Numai dumneavoastră puteţi restabili ordinea. Nimeni nu mai are influenţă în afară de dumneavoastră.

Cuza: Sunteţi sigur că interesele franceze nu ar avea nimic de pierdut?

Ducele: Da.

Cuza: În acest timp la Paris m-au considerat implicat în ameninţările dinspre Rusia.

Ducele: Ah, s-au făcut prostii; da, am crezut-o; ne-am lăsat înşelaţi.

Cuza: Dar permiteţi-mi să vă spun ceva: orice s-ar întâmpla, nu voi consimţi niciodată a intra în România printr-o intervenţie străină, cu ajutorul Franţei, tot atât de puţin ca şi cu cel al Rusiei. Nu aş vrea să ajung altfel decât prin ţară.

Ducele: Cu dumneavoastră principe, suntem siguri că influenţa rusă nu va ajunge să predomine în România.

Cuza: Între timp, am fost luat drept rus la Paris.

Ducele: Acum ştim adevărul, dar am fost prost informaţi, am făcut şi prostii."

Ca peste tot în lume, înalta trădare (hiclenirea sau hainia Domnului ţării) şi complotul de înaltă trădare au fost considerate crime şi pedepsite dintotdeauna, începând cu „Legea ţării" şi până la codurile penale moderne prin pedeapsa capitală. Totuşi, folosirea trădării în scopuri politice a condus adesea la impunitate şi chiar la considerarea autorilor săi, ieşiţi învingători, drept eroi naţionali. (Vezi decembrie 1989) Iar butada lui Napoleon „iubesc trădarea, dar urăsc pe trădători" a rămas şi ea, în toate cazurile, valabilă…

col.(r) ing. C.A. AVĂDANEI